

การพิสูจน์ของกลาง และ การเปรียบเทียบคดี

โดย สุธรรม สุริโย ผู้อำนวยการส่วนกฎหมาย

สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๘

การเขียนบันทึกการจับกุม

- ▶ ๑ ข้อเท็จจริงครบองค์ประกอบตามข้อกล่าวหา
- ▶ ๒. ข้อเท็จจริงสอดคล้องกับอำนาจการเข้าตรวจค้นจับกุมของเจ้าพนักงาน

ข้อเท็จจริงครบองค์ประกอบตามข้อกล่าวหา

- ▶ มีความรู้เกี่ยวกับความผิดตามกฎหมายสรรพสามิต
- ▶ มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอาญา

ข้อเท็จจริงสอดคล้องกับอำนาจจับกุม

- ▶ มีความรู้เกี่ยวกับอำนาจเจ้าพนักงานตามกฎหมายสรรพสามิต
- ▶ มีความรู้เกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ความรู้เกี่ยวกับความผิดตามกฎหมายสรรพสามิต

- ▶ ม.๖,๑๘๔ ฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ
  - ระเบียบเก็บและขนย้ายน้ำมัน ... การขนย้ายตั้งแต่ ๓,๐๐๐ ลิตรขึ้นไปผู้ขนส่งต้องมีเอกสารหรือใบกำกับการขน กำกับไปกับน้ำมันที่ขน..
  - ระเบียบเก็บและขนย้ายยาเส้นอัตราศุนย์...ให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาเส้น ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ผู้ค้าคนกลาง ออกใบกำกับการขนส่งยาเส้น กำกับไปกับการขนยาเส้น...
  - ระเบียบว่าด้วยการใช้ระบบมาตรวัดสำหรับโรงอุตสาหกรรมสุรา ...ห้ามเคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลง หรือกระทำการ ใดๆ ให้อุปกรณ์ที่จัดทำไว้ บุปสลาย ชำรุด หรือใช้การไม่ได้...
- ▶ ม.๑๕๗ เปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อการค้า (ผู้ผลิต หรือ ป.๒ ซึ่งลูกค้านำร้องขอเพื่อตีมีขณะนั้น) ม.๑๕๘ เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อการค้า (ผู้ผลิต หรือ ป.๒ ซึ่งลูกค้านำร้องขอเพื่อตีมีขณะนั้น ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวง)
- ▶ ม.๒๐๓ มีไว้ในครอบครอง ๑ ซึ่งสินค้าที่มีได้เสียภาษี ๒ซึ่งสินค้าที่เสียภาษีไม่ครบถ้วน ๓ โดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งสินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษี ๔ ซึ่งสินค้าที่ได้รับคืนภาษี

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอาญา

- ▶ ม.๑ (๓) สาธารณสถาน หมายความว่า สถานที่ใดๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้
- ▶ ม.๑๗ บทบัญญัติในภาค ๑ ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมาย นั้นๆ จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น
- ▶ ม.๓๑ ศาลปรับผู้กระทำความผิดหลายคน ในความผิดอันเดียวกัน ในกรณีเดียวกัน ให้ปรับเรียงตามรายตัวบุคคล
- ▶ ม.๕๙ การกระทำโดยเจตนา (รู้สำนึกในการกระทำและประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผล)
- ▶ ม.๙๐ กรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท
- ▶ ม.๙๑ ต่างกรรมต่างวาระ
- ▶ ม.๙๕ อายุความ ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลนับแต่วันกระทำความผิด หรือฟ้องและหลบหนีนับแต่วันหลบหนี หรือฟ้องและวิกลจริตโดยศาลสั่งงดการพิจารณานับแต่วันสั่งงดการพิจารณา ๑ ๕ ๑๐ ๑๕ ๒๐ ตามความผิด
- ▶ ม.๑๐๒ ความผิดลหุโทษ ๑ เดือน ๑ หมิ่น ไม่เจตนาที่มีความผิดเว้นแต่กฎหมาย นั้นๆ บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ความรู้เกี่ยวกับอำนาจเจ้าพนักงานตามกฎหมายสรรพสามิต

- ▶ พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.๒๕๖๐
  - เจ้าพนักงานสรรพสามิต หมายถึง ข้าราชการพลเรือนสังกัดกรมสรรพสามิต
  - พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการสังกัดก.คลัง หรือบุคคลอื่นซึ่ง รมต.แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตาม พ.ร.บ.นี้
  - ม.๑๓๕ เพื่อประโยชน์ในการจับกุมและปราบปราม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตาม ป.วิ. อาญา
- ▶ ประกาศกระทรวงการคลัง
  - ให้ข้าราชการพลเรือนสังกัดกรมสรรพสามิตเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
- ▶ ป.วิ.อาญา
  - ม.๒ (๑๖) พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของปชช.

ให้รวมถึง เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต...ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือ
ปราบปราม

- ม.๑๖ อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการที่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ต้องเป็นไปตามกฎหมายและ
ข้อบังคับทั้งหลายซึ่งว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ นั้นๆ (อำนาจตามกฎหมายและข้อบังคับ)

* ข้าราชการสรรพสามิตเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกคน แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่กฎหมายไม่ให้อำนาจหน้าที่จับกุมปราบปราม ไม่เป็นพนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ*

ความรู้เกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

- ▶ ม.๒ (๑๓) ที่รโหฐาน หมายถึงที่ต่างๆ ซึ่งมีใช้ที่สาธารณสถาน (ประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้)
- ▶ ม.๒ (๒๐) บันทึก หมายถึง หนังสือใดๆ ที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดไว้เป็นหลักฐานในการสอบสวนความผิดอาญา รวมทั้งบันทึกคำร้องทุกข์และคำกล่าวโทษด้วย
- ▶ ม.๑๗ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้
- ▶ ม.๓๗ กรณีที่ทำให้คดีอาญาเลิกกัน
- ▶ ม.๘๐ ความผิดซึ่งหน้า หมายถึง เห็นกำลังกระทำ พบอาการที่ไม่มีความสงสัยว่าเขาได้กระทำผิดมาแล้วสุดๆ
- ▶ ม.๘๑ ห้ามจับในที่รโหฐานเว้นแต่ได้ทำตามบทบัญญัติว่าด้วยการค้นในที่รโหฐาน
- ▶ ม.๘๓ ในการจับนั้น ผู้จับต้องแจ้งผู้ถูกจับว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน

- ▶ ม.๙๒ ห้ามคั่นในที่รโหฐานเว้นแต่ ... ปรากฏความผิดซึ่งหน้ากระทำลงในที่รโหฐาน (อาจจะยังไม่พบผู้กระทำผิดก็ได้) / ผู้กระทำผิดซึ่งหน้าหนีหรือเข้าไปซุกซ่อนในที่รโหฐาน/ มีพยานหลักฐานว่าสิ่งของมีไว้เป็นความผิดซ่อนอยู่/ ผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน (เจ้าบ้านกระทำความผิดซึ่งหน้า)
- ▶ ม.๙๖ การคั่นที่รโหฐานให้กระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เว้นแต่ คั่นกลางวันแล้วยังไม่เสร็จสิ้น / ถูกเงินอย่างยั้ง / คั่นเพื่อจับผู้ดูร้าย
- ▶ ม.๙๙ การคั่นนั้น เจ้าพนักงานต้องพยายามมิให้มีการเสียหายและกระจัดกระจาย
- ▶ ม.๑๐๒ การคั่นที่รโหฐาน ก่อนคั่นให้แสดงความบริสุทธิ์ ควรคั่นต่อหน้าผู้ครองครองสถานที่หรือบุคคลในครอบครัว ถ้าไม่มีให้คั่นต่อหน้าบุคคลอื่นสองคน ให้ตรวจดูสิ่งของที่ยึดได้
- ▶ ม.๑๐๓ บันทึกการคั่น อ่านให้ฟัง ให้ลงลายมือชื่อ

การเปรียบเทียบคดี

- ▶ ป.วิ.อาญา ม.๓๗ คดีอาญาเล็กน้อยได้ ดังต่อไปนี้...(๔) ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

ม. ๓๙ สิทธินำคดีอาญามาฟ้อง ย่อมระงับไป ดังต่อไปนี้ ... (๓) เมื่อคดีอาญาเล็กน้อยตาม ม.๓๗

- ▶ พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.๒๕๖๐ ม.๑๓๖ ถึง ม.๑๓๙

ม.๑๓๖ ในกรณีที่ต้องมีการเปรียบเทียบคดี ให้ใช้ราคาขายปลีกแนะนำ ตาม ม.๑๗(๑) ในการกำหนดค่าปรับ แต่ในกรณีที่ไม่มี ให้ประเมินมูลค่าของสินค้าเพื่อกำหนดค่าปรับ โดยให้ถือมูลค่าของสินค้าชนิดเดียวกันซึ่งได้เสียภาษีโดยถูกต้องแล้วในเวลาหรือใกล้เคียงเวลาที่กระทำความผิดนั้น ถ้าไม่มีให้ถือมูลค่าของสินค้าที่มีลักษณะใกล้เคียงกันตามที่ซื้อขายกันในเวลาดังกล่าว

ในกรณีไม่อาจหามูลค่าตามวรรคหนึ่งหรือสินค้านั้นมีหลายราคา ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศมูลค่าของสินค้าเพื่อถือเป็นเกณฑ์ในการกำหนดค่าปรับ

หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ▶ ม. ๑๓๗ อำนาจในการเปรียบเทียบคดี เมื่อเห็นว่า ผู้ต้องหา ไม่ควรได้รับโทษจำคุก หรือ ไม่ควรถูกฟ้องร้อง
อธิบดี สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว โทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน
คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี โทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน
- ▶ ม. ๑๓๘ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานสรรพสามิตเป็นผู้จับกุมผู้ต้องหาในความผิดที่เปรียบเทียบได้ และมีอัตราโทษอย่างสูงไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ถ้าผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ ไม่ต้องนำไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน ตาม ป.วิ.อาญา ม.๘๓ ทั้งนี้ ต้องเปรียบเทียบคดีให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๒ ชั่วโมง นับแต่ผู้ต้องหาถึงที่ทำการของผู้มีอำนาจทำการเปรียบเทียบคดี
  - ผู้ต้องหาคนเดียว หลายข้อหา ให้แยกพิจารณาเป็นรายข้อหา หากร่วมกันกระทำความผิด ไม่คิดจากโทษรวมของทุกคน ร่วมกันหลายข้อหา ให้แยกคน และแยกข้อหา
- ▶ ม. ๑๓๙ การตัดอำนาจพนักงานสอบสวนในการเปรียบเทียบเทียบคดีภาษีอากรไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ในกรณีพนักงานสอบสวนพบผู้ใดกระทำความผิดที่เปรียบเทียบได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ส่งเรื่องให้อธิบดีหรือคณะกรรมการฯ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ

▶ ระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดี พ.ศ.๒๕๖๐

คำจำกัดความ

- เจ้าหน้าที่ดำเนินคดี หมายความว่า เจ้าพนักงานสรรพสามิต ซึ่งหัวหน้าหน่วยงาน มอบหมายเป็นหนังสือ ให้มีหน้าที่สั่งคดีไปก่อน
- เจ้าพนักงานผู้จับกุม หมายความว่า เจ้าพนักงานสรรพสามิตหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่จับกุม
ปราบปราม ตาม ป.วิ.อาญา และให้หมายความรวมถึง พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

หน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินคดี

- สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ กรณีไม่มีสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา
- สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา
- สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๑๐
- สำนักกฎหมาย

- ▶ การเปรียบเทียบคดีนอกสถานที่ กรณีจำเป็นต้องเปรียบเทียบคดีให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว
  - สถานที่ราชการของหน่วยงานอื่น สถานที่อื่นที่เหมาะสม
  - อาคารสถานที่ขนส่งสาธารณะ
- ▶ ขั้นตอนก่อนการเปรียบเทียบคดี
  - ตรวจสอบการปฏิบัติตาม ป.วิ.อาญา
  - ตรวจสอบบันทึก ตรวจสอบของกลาง
- ▶ ขั้นตอนการเปรียบเทียบคดี โดยเจ้าหน้าที่ดำเนินคดี และ ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ
  - ลงรับคดี - ส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์และตรวจผลการพิสูจน์ - ชี้แจงผู้ต้องหาและกำหนดค่าปรับ

- ผู้ต้องหายินยอม ให้เขียนคำร้อง ถ้าไม่ยินยอมให้แจ้งผู้จับนำตัวส่งพนักงานสอบสวนโดยไม่ต้องมีหนังสือนำส่ง
- จัดทำสำนวน (ตามลำดับ) ดังนี้ คำให้การผู้กล่าวโทษ - คำให้การผู้ต้องหา - บันทึกการเปรียบเทียบ

▶ การจัดทำบันทึกการเปรียบเทียบ

- เริ่มนับคดีเปรียบเทียบตามปีปฏิทิน
- แยกคดีที่ทำการเปรียบเทียบใน และ นอกสถานที่ทำการ
- เลขที่คดีใน ส.ส.๒/๕๒ นับต่อเนื่องกันไม่ข้าม

▶ การรับชำระเงิน

- แยกใบเสร็จรับเงินระหว่างคดีที่ทำการเปรียบเทียบใน และ นอก สถานที่ทำการ
- ให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อที่ตอนล่างของใบเสร็จ และสำเนาใบเสร็จ

▶ การบันทึกรับคดีในสมุดรับคำกล่าวโทษ

- ลงรับทุกคดีตามลำดับที่ผู้นำคดีมาส่ง เรียงเลขตามปีปฏิทิน

- แยกสมุดรับคำกล่าวโทษ สำหรับคดีเปรียบเทียบใน และ นอก ที่ทำการ

- บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี ดังนี้ ๑.ชื่อ-ตำแหน่งผู้จับกุม ๒. ชื่อ - อายุ - ภูมิลำเนาผู้ต้องหา ๓. จำนวนของกลาง ๔.ข้อกล่าวหา

๕. พฤติการณ์แห่งการกระทำผิด ๖.วันเวลาที่จับกุม ๗. สถานที่เกิดเหตุ ๘. ลายมือชื่อผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีในฐานะผู้บันทึก (ตามลำดับ)

- กรณีผู้ต้องหา เป็น ผู้รับอนุญาต หรือผู้จดทะเบียน ให้ลงข้อมูลไว้ด้วย

- ลงรายละเอียดอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดี

- หากมีการขีดฆ่าข้อความ ให้ผู้บันทึกและผู้ต้องหา ลงลายมือชื่อกำกับหน้าแถว

- คดีส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีเพื่อส่งฟ้องศาล หรือยังไม่ได้ตัวผู้กระทำความผิด ให้ผู้จับกุมส่งสำเนาบันทึกการจับกุม สำเนาบันทึกประจำวัน เมื่อลงรับคดีในสมุดรับคำกล่าวโทษแล้วให้จัดทำบันทึกคำให้การของผู้กล่าวโทษ จัดทำบัญชีของกลาง และส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์ รวบรวมไว้ในสำนวน

▶ การบันทึกเพิ่มเติมในสมุดรับคำกล่าวโทษ

- คดีของกลาง
- คดีของกลางโดยมีการชำระภาษี
- กรณีพนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหากลับมาดำเนินคดี
- กรณีพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง
- กรณีศาลมีคำพิพากษา
- กรณียังไม่ได้ตัวผู้กระทำความผิด หรือ ขาดอายุความ

▶ การขอความเห็นชอบและอนุมัติการเปรียบเทียบคดี

- เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีจัดทำรายงานขออนุมัติ และ แบบขออนุมัติ พร้อมเสนอสำนวนคดีผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ก่อนผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีอนุมัติ ให้ขอความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ๑ ระดับ
- เมื่อได้รับคำสั่งอนุมัติให้เปรียบเทียบ ให้ดำเนินการตามคำสั่ง นำส่งเงินเป็นรายได้แผ่นดิน และ ถือว่า วันที่สั่ง คดีเลิกกัน ตาม ป.วิ.อาญา

▶ ขั้นตอนการเปรียบเทียบคดีของคณะกรรมการ

- หน่วยงานลงรับคดีในสมุดรับคำกล่าวโทษ และมีคำร้องขอให้เปรียบเทียบ
- มีหนังสือถึงคณะกรรมการ เพื่อให้มีการประชุมลงมติ แจ้งผลให้ผู้ต้องหาทราบโดยไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ
- เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามมติ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถือว่าคดีเลิกกันตาม ป.วิ.อาญา

▶ การเปรียบเทียบคดีกรณีอื่น

- กรณี จับกุมโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหน่วยงานอื่น ให้พนักงานสอบสวนจัดทำหนังสือถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินคดี ดำเนินการเปรียบเทียบคดีเช่นเดียวกับการจับกุมโดยเจ้าพนักงานสรรพสามิต

▶ อำนาจในการเปรียบเทียบคดีและอนุมัติการเปรียบเทียบคดี ตามคำสั่ง ๕๑๒/๒๕๖๐

- ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาค ไม่จำกัดวงเงิน

- สรรพสามิตพื้นที่ คดีที่มีจำนวนค่าปรับรวมกันไม่เกิน ๑ ล้านบาท

- หัวหน้าสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา และ หัวหน้าฝ่ายกฎหมายกรณีไม่มีพื้นที่สาขา คดีที่มีจำนวนค่าปรับรวมกันไม่เกิน ๑ แสนบาท

การจัดการของกลางในคดี

- ของกลางที่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อชำระค่าปรับแล้วให้คืนต่อผู้ต้องหา และบันทึกเพิ่มเติมไว้ในสมุดรับค่ากล่าวโทษ
- ของกลางที่ต้องเสียภาษีก่อนคืน ให้ผู้เปรียบเทียบแจ้งกำหนดเวลาเสียภาษี ให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับทราบ ไว้ท้ายบันทึกการเปรียบเทียบ โดยเป็นหน้าที่ของผู้จับกุมในการดำเนินการให้ผู้ต้องหาเสียภาษีให้ครบถ้วน แล้วส่งใบเสร็จค่าภาษีให้ผู้เปรียบเทียบเพื่อจะได้แจ้งให้ผู้เก็บรักษาของกลางคืนของกลางแก่ผู้ต้องหา ถ้าของกลางต้องทำเครื่องหมายก่อนคืน ให้ผู้เก็บรักษาของกลางดำเนินการให้ครบถ้วนก่อนคืน กรณีไม่มีการชำระภาษีภายในเวลาให้ผู้เปรียบเทียบคดีแจ้งผู้เก็บรักษาของกลางทราบเพื่อดำเนินการต่อไป
- ของกลางที่ชอบด้วยกฎหมายในกรณีส่งคดีต่อให้พนักงานสอบสวน ให้ผู้เปรียบเทียบคืนของกลางให้ผู้จับกุม
- ของกลางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในกรณีส่งคดีต่อให้พนักงานสอบสวน ให้ผู้เปรียบเทียบแจ้งผู้พิสูจน์ส่งของกลางคืนมา เพื่อให้ผู้จับกุมนำส่งให้พนักงานสอบสวน

ของกลางที่ไม่คืน

- ▶ ม.๒๐๖ วรรคสาม สินค้าด้อยคุณภาพ สินค้าปลอม หรือสินค้าที่ไม่เหมาะสมในการบริโภค ให้ตกเป็นของกรมสรรพสามิต
- ▶ ม.๒๐๗ วรรคสาม สินค้าที่มีไว้เป็นความผิดและผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบคดีอันเป็นเหตุให้คดีอาญาเล็กน้อย ให้ตกเป็นของกรมสรรพสามิต

▶ การเก็บรักษาสำนวน

- ให้ สำนักกฎหมาย สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ หรือ สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ทำการเปรียบเทียบคดี เก็บรักษาสำนวนคดีไว้ภายในอายุความ

▶ การดำเนินคดีหรือเปรียบเทียบคดีสำคัญ

- คดีสำคัญ เช่น มูลค่าของกลางตั้งแต่ ๑ ล้านบาทขึ้นไป รายที่มีการต่อสู้คดี หรือคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนจำนวนมาก ให้หน่วยงานที่ดำเนินการ สรุปรายละเอียดเกี่ยวกับคดีให้กรมสรรพสามิตทราบโดยเร็ว

คำสั่งกรมสรรพสามิต ที่ ๕๖๔/๒๕๖๐

- ▶ วัตถุประสงค์ เพื่อให้การเปรียบเทียบคดีตามที่ได้รับมอบอำนาจจากอธิบดี มีมาตรฐานการลงโทษไปในแนวทางเดียวกัน
- ▶ มีเหตุผลสมควรที่ต้องกำหนดค่าปรับ ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในบัญชี
- ▶ ผู้มีอำนาจอนุมัติ
  - สรรพสามิตพื้นที่ กรณี จำนวนเงินค่าปรับตามบัญชีไม่เกิน ๑ แสน มีเหตุที่ต้องกำหนดค่าปรับมากกว่าหรือน้อยกว่า ๑ แสนบาท
  - กรณีนอกเหนือจากนั้น ขออนุมัติต่อผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาค

การตรวจพิสูจน์ของกลาง

▶ ระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดีกระทำผิดกฎหมายในหน้าที่ของกรมสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐

- ของกลาง หมายความว่า สินค้า วัตถุใดๆ หรือทรัพย์สิน ซึ่งได้ยึดมาอยู่ในความคุ้มครองของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานสรรพสามิต โดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายในหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมสรรพสามิตหรือตามกฎหมายอื่นซึ่งกรมสรรพสามิตได้รับมอบอำนาจให้มีหน้าที่ดำเนินการและเป็นของที่จะต้องนำส่งกรมสรรพสามิต สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาเพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีจนกว่าคดีจะถึงที่สุด หรือเพื่อจัดการอย่างอื่นตามหน้าที่ราชการของกรมสรรพสามิต

สิ่งสำคัญในการพิสูจน์ของกลาง

- ▶ ๑. ต้องมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับของกลางที่จะทำการพิสูจน์ ต้องทำการศึกษาเกี่ยวกับตัวสินค้าว่าสินค้าหรือสิ่งของชนิดนั้นๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย จะต้องมึลักษณะรูปร่างหรือองค์ประกอบอย่างไร
- ▶ ๒. ต้องมีความรู้เรื่องการควบคุมการจัดเก็บภาษีเกี่ยวกับของกลางชนิดนั้น ต้องศึกษาเกี่ยวกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ว่า สินค้าที่จะพิสูจน์มีการควบคุมการจัดเก็บภาษีโดยวิธีใด
- ▶ ๓. ต้องสามารถหามูลค่าของสินค้าที่จะพิสูจน์ และคำนวณเงินภาษีได้ ต้องศึกษาเกี่ยวกับการคำนวณหามูลค่าสินค้า อัตราภาษี วิธีการคำนวณภาษี

การควบคุมการจัดเก็บภาษี

▶ ใช้แสตมป์

๑. สุรา ยกเว้นสุราแช่ที่ผลิตจากโรงอุตสาหกรรมที่ใช้ระบบมาตรวัดและระบบคอมพิวเตอร์สื่อสารทางไกล

๒. ยาสูบ

๓. เครื่องดื่ม ยกเว้น - เครื่องดื่มที่ผลิตจากโรงอุตสาหกรรมที่ใช้ระบบมาตรวัดและระบบคอมพิวเตอร์สื่อสารทางไกล - เครื่องดื่มน้ำพืชน้ำผัก - หัวเชื้อเข้มข้นที่ใช้กับเครื่องผลิตเครื่องดื่มเพื่อขายให้กับผู้บริโภค ณ จุดขายปลีก

▶ ใช้เครื่องหมายแสดงการเสียภาษี

๑. ไฟ

๒. เครื่องดื่ม ยกเว้น - เครื่องดื่มที่ผลิตจากโรงอุตสาหกรรมที่ใช้ระบบมาตรวัดและระบบคอมพิวเตอร์สื่อสารทางไกล - เครื่องดื่มน้ำพืชน้ำผัก - หัวเชื้อเข้มข้นที่ใช้กับเครื่องผลิตเครื่องดื่มเพื่อขายให้กับผู้บริโภค ณ จุดขายปลีก

▶ ควบคุมทางบัญชี

วิธีการพิสูจน์ของกลาง

- ▶ ๑. ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการพิสูจน์ของกลาง พ.ศ.๒๕๖๐
- ▶ ๒. การพิสูจน์ของกลางตามระเบียบนี้ เป็นการพิสูจน์ของกลางตามฐานความผิด กล่าวคือ เมื่อมีการตั้งข้อกล่าวหา ก็จะทำการพิสูจน์ว่าของกลางนั้น เป็นของกลางที่ผิดกฎหมายจริงตามข้อกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร

การเขียนรายงานการพิสูจน์ของกลาง

- ▶ ๑. ของกลางนั้น เป็นสินค้าอะไร
- ▶ ๒. ของกลางนั้นผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร
- ▶ ๓. กรณีอัตราโทษกำหนดตามจำนวนค่าภาษี ให้ระบุอัตราภาษีและกฎระเบียบอ้างอิง และ จำนวนภาษีที่ต้องชำระ

ป.วิ.อาญา. ม.๒๔๓ ผู้ชำนาญการพิเศษ

- ▶ “ผู้ใดโดยอาชีพหรือไม่ก็ตามมีความชำนาญพิเศษในการใดๆ เช่น ในทางวิทยาศาสตร์ ศิลปะ ฝีมือ พาณิชยกรรม การแพทย์ หรือกฎหมายต่างประเทศ และซึ่งความเห็นของเขานั้น อาจมีประโยชน์ในการวินิจฉัยคดี ในการสอบสวน ใ้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณา อาจเป็นพยานในเรื่องต่างๆ เป็นต้นว่า ตรวจร่างกาย หรือจิตของผู้เสียหาย ผู้ต้องหาหรือจำเลย ตรวจลายมือ ทำการทดลองหรือกิจการอื่นๆ ศาลจะให้ผู้ชำนาญการพิเศษทำความเห็นเป็นหนังสือก็ได้ แต่ต้องให้มาเบิกความประกอบหนังสือนั้น ให้ส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวแล้ว แก่คู่ความทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันเบิกความ”

เจ้าพนักงานสรรพสามิตผู้พิสูจน์ของกลาง จึงต้องศึกษาพิจารณาในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องงานที่จะต้องไปเบิกความ ให้เข้าใจ และจำให้ได้มากที่สุด เพื่อที่จะสามารถตอบคำถามได้อย่างน่าเชื่อถือ

หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิสูจน์ของกลาง ตามระเบียบกรม สรรพสามิต ว่าด้วยการพิสูจน์ของกลาง พ.ศ.๒๕๖๐

- ▶ ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย
- ▶ สรรพสามิตพื้นที่ หัวหน้าฝ่ายกฎหมาย เจ้าพนักงานสรรพสามิต ฝ่ายกฎหมาย
- ▶ สรรพสามิตพื้นที่สาขา หัวหน้างานจัดเก็บภาษี
- ▶ เจ้าพนักงานสรรพสามิต ส่วนกฎหมายหรือส่วนบริหารการจัดเก็บภาษี ซึ่งได้รับมอบหมายจาก ผอ.สภ.ที่ ๑๐

กรณีผู้มีอำนาจในเขตท้องที่ไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้ ให้ขออนุมัติอธิบดีเพื่อส่งของกลางให้ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง ทำการพิสูจน์

วิธีปฏิบัติในการตรวจพิสูจน์ สำหรับคดีของพื้นที่และพื้นที่สาขา

- ▶ ๑. ตรวจรับของกลางตามบันทึกตรวจรับของกลาง
- ▶ ๒. พิสูจน์ตามวิธีการท่ายระเบียบ
- ▶ ๓. จัดทำรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ตามแบบ ส.ส.๒/๔ จำนวน ๒ ฉบับ (ประกอบสำนวน และ เก็บไว้เป็นหลักฐาน)

การเขียนรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง

▶ ๑. สิ้นค้ำนั้นเป็นสินค้าอะไร เช่น

- สุราแช่หรือสุรากลั่น ชนิดอะไร (สุราขาว สุราผสม)
- ยาสูบ ชนิด ยาเส้น ยาเส้นปรุงร้ง ยาเคี้ยว บุหรี่ซิการ์เรต
- น้ำมัน ชนิดอะไร
- เครื่องดื่ม น้ำหอม

๒. มิชอบด้วยกฎหมายอย่างไร เช่น ไม่เสียภาษี เสียภาษีไม่ครบถ้วน ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต

ตัวอย่าง การพิสูจน์สุราที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต/สุราปลอม

ได้ทำการตรวจพิสูจน์ของกลางตามบัญชีหมายเลข.....แล้ว ปรากฏว่า เป็นสุรา (กลั่น /สุราแช่) ชนิด .....

- โดยไม่ปิดแสตมป์สุรา/โดยแสตมป์ที่ปิดภาชนะบรรจุสุราไม่ใช่แสตมป์ที่กรมสรรพสามิตจัดทำขึ้น

- โดยไม่มีฉลากปิดภาชนะบรรจุสุรา/ โดยฉลากปิดภาชนะบรรจุสุราไม่ใช่ฉลากของผู้ได้รับอนุญาตให้ทำสุรา

บรรจุภาชนะ.... ขนาด .....จำนวน..... รวมน้ำสุรา .....ลิตร สามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับสุรา

ตัวอย่างการพิสูจน์ของกลางคดีเปลี่ยนแปลงน้ำสุราเพื่อการค้า

▶ ได้ทำการตรวจพิสูจน์ของกลางตามบัญชีหมายเลข.....แล้ว ปรากฏว่า

เป็นสุรากลั่นชนิดสุราผสมที่มีขอบด้วยกฎหมาย โดยการนำสุรากลั่นชนิดสุราขาวที่ชำระภาษีแล้ว มาผสมยาสมุนไพร ทำให้น้ำสุราเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ตัวอย่าง การตรวจพิสูจน์ของกลาง คดีเปลี่ยนแปลงสถานะบรรจุสุราเพื่อการค้า

- ▶ ได้ทำการตรวจพิสูจน์ของกลางตามบัญชีหมายเลข.....แล้ว ปรากฏว่า เป็นสุรากลั่นชนิด.....ที่ผ่านการชำระภาษีแล้ว นำมาบรรจุในภาชนะใหม่ขนาด..... โดยผู้ซื้อมิได้ร้องขอให้ทำการเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่างการตรวจพิสูจน์ของกลางสินค้าอื่นๆ

- ▶ ได้ทำการตรวจพิสูจน์ของกลางตามบัญชีหมายเลข.....แล้ว ปรากฏว่า เป็นสินค้า.....ที่มีขอบด้วยกฎหมาย โดยมิได้เสียภาษี/มิได้ปิดแสตมป์/ไม่มีหลักฐานการเสียภาษี ของกลาง เป็นสินค้าที่ต้องเสียภาษีตามกฎหมายกระทรวง/ประกาศกรมสรรพสามิต ฉบับที่ .....ลงวันที่.....อัตราภาษี
- ▶ ของกลาง จำนวน .....ต้องเสียภาษีเป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท

▶ ขอขอบคุณทุกท่าน